ESPESYAL ISYU NO. 6

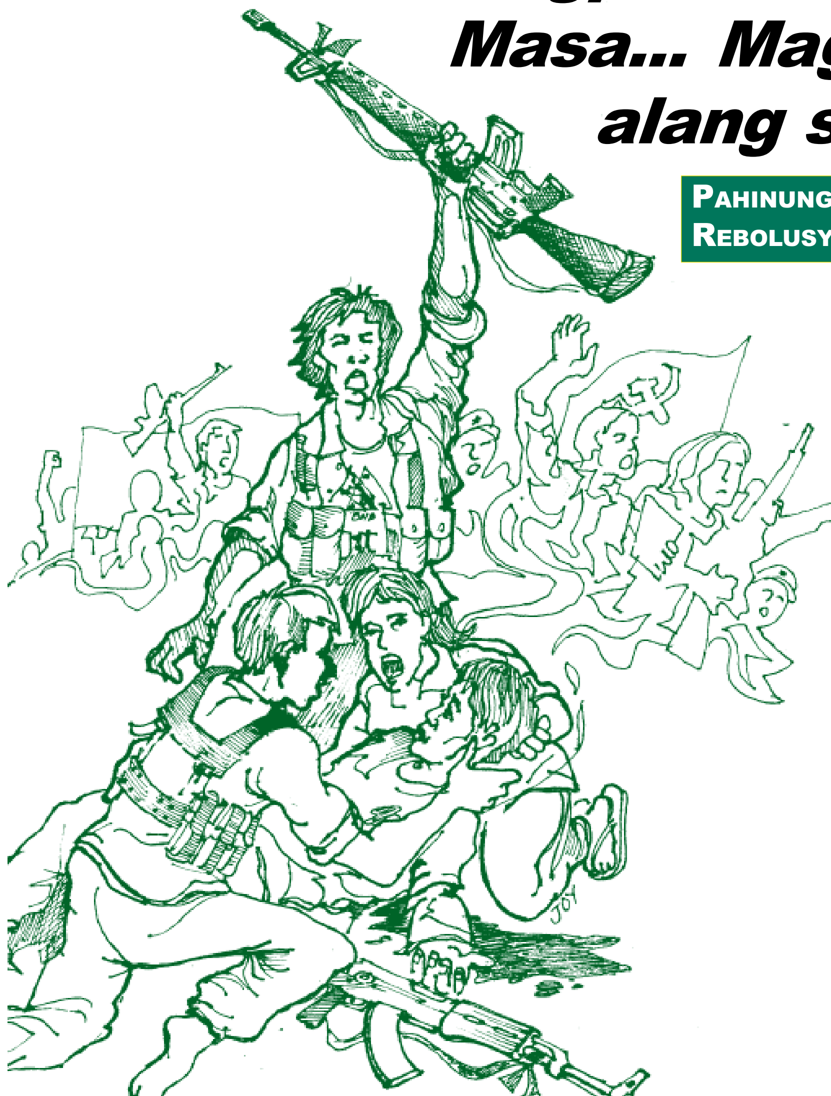
Ang Kalihukan

Mantalaan sa National Democratic Front — Amihanang Mindanao

Tuig 7 — Nobyembre 2000

Magpakabuhi uban sa Masa... Magpakamatay alang sa Masa

Pahinungod alang sa mga Rebolusyonaryong Martir

Makapasubo apan kini ang obhetibong realidad. Bisan og dili mosalmot sa pakigbisog pareho gihapong manuktok sa ganghaan si Kamatayon. Balaod kini sa diyalektiks. Ang atong opsyon mao na lang ang pagpili kun unsang matang sa kamatayon ang atong pagapilion. Sa kamatayon ba nga "*gaan pa kaysa balahibo*" o sa kamatayong "*bug-at pa kaysa bisag unsang bukid*". Kamatayong bug-at pa kaysa bukid sa Diwata, sa Pantaron, sa Balatukan, sa Pamalihi o sa Mayapay. Kamatayong mopasibol og bag-ong kinabuhi. Kamatayong mobisibis og dugang pang kadasig aron ipadayon ang kawsang gipakamatyan ug nabiyaan sa mga kaubang mipahimutang una ug labaw sa tanan ang interes sa katawhan, sa Partido ug sa rebolusyon kay sa ilang makikaugalingong interes. Kini ang kamatayong angay natong pagapilion. Ug kini ang matang sa kamatayong gipili sa mga rebolusyonaryong martir. Ngadto kanila atong ipaabot ug ipahinungod ang kinatas-ang pagsaludo sa mabayanihon nilang kamatayon.

> "Diin adunay pakigbisog aduna 'say sakripisyo ug ang kamatayon ordinaryo na nga panghitabo. Apan ang kamatayon adunay managkalahing gibug-aton. May kamatayong gaan pa kaysa balahibo ug may kamatayon sab nga bug-at pa kaysa bisag unsang bukid. Ang mamatay alang sa mga madaugdaugon ug mapahimuslanon gaan pa kaysa balahibo samtang ang mamatay alang sa katawhang dinaugdaog ug linupigan bug-at pa kaysa bisag unsang bukid."
>
> — *Mao Tse-tung*

Mipanaw na sila. Apan nagpabiling buhi ang ilang mga gibiling pagtulun-

an ug kabilin. Wala sila mapukan sa kalisdanan, sa kakapoy, sa kagutom, sa sakit ug sakripisyo. Gikutlo ang ilang mga kinabuhi sa mga pasistang berdugo sa AFP sa desperadong tinguha niining paw'ngon ang nagdilaab nga kasuko sa katawhan. Bugtong nakulit sa ilang kasingkasing ang kalingkawasan sa katawhang Pilipino. Walay kukahadlok nilang giatubang ang mga mapahimuslanon, ang mga madaugdaugon, ang gobyernong itoy ug pasistang berdugo niini. Determinado usab nilang gipakigbisugan ang mga oportunista ug rebisyonista. Tumang kamapahiubsanon silang misalig sa kaugalingong kusog sa masang linupigan aron pakigbatukan ang mga nanaugdaog kanila.

Si Kaubang Manuel Habagat (Ka Tamtam, Ka. Yang) usa ka dili mahikalimtang bayani sa katawhan sa Salay ug sa uban pang mga dapit sa Misamis Oriental. Nagpangidaron og 31 anyos ug ulitawo pa gihapon. Kinamagulangang anak nga lalake sa mga Habagat ug may duha sab siya ka igsuon nga sama kaniya nahitalay na sa mga rebolusyonaryong martir. Ang iyang mga maayong buhat maoy nakapahimo kaniyang mahal dinha sa kasingkasing sa tanang katawhang nangandoy sa kagawasan ug kausaban.

Nag-pultaym siya kaniadtong 1984 ug regular nga membro sa Komite sa Natarang Gerilya. Sa kabukiran sa Agusan del Sur kaniadtong 1995 samtang hiniusang gipakigbisogan ug gitul-id ang sayop nga linyang mipatigbabaw sa rebolusyonaryong kalihukan sukad pa kaniadtong dekada '80, diha-diha dayong mamatikdan ang talagsaon niyang katakus sa natad sa pag-awit ug pag-arte.

Gani sa iyang mga awit, dili lang pipila ang mga kaubang maglulaylay sa iyang mga kinomposo inubanan sa duyog sa gitara nga bisan sa kabug-at sa mga dalhunong pack ug pusil ug sa gamayng diperensya sa iyang tuong bukton gumikan sa igo sa bala, may igo pa gihapon siyang kusog pagbitbit niini binaktas ang kabukiran sa Misamis Oriental hangtod na ngadto sa Agusan del Sur. Kini timailhan lang unsa kadulot ang pag-awit alang kaniya nga mahinungdanon usab kaayo sa pagpakaylap sa mensahe sa nasudnon demokratikong rebolusyon.

Gisundan kini sa Cultural Training kaniadtong Mayo, 1999 didto gihapon sa kabukiran sa Agusan del Sur. Didto, usa siya sa nangunang kadre sa pagpakita sa kamadasigon ug kawalay kakapoy sa pagkomposo og mga awit dinuyogan sa gitara diin may kahanas usab siya. Gani, sa tibuok rehiyon siya seguro ang pinakadaghan og nakomposong awit hisgutanan sa pagtagik sa titik hangtod na ngadto sa pagdapat og huni. Dili lang kana. May mga balak pa ni Tsirman Armando Liwanag nga iyang gidapatan og huni.

Bisan hayskol lang ang naabot niya sa eskwelahang burges, dili usab basta-basta ang komprehensibo niyang katakus diha sa uban pang natad sa gimbuhaton. Sa pag-organisa sa masa. Sa paglunsad og mga taktikal nga opensiba. Sa produksyon. Kining tanan, igo-igo niyang napapelan nga makaingon kitang usa siya ka komprehensibong kadre. Anugon kaayo ang iyang pagkawala.

Si Kaubang Phil. 41 anyos. Ikaupat siya sa 9 ka mga magsuong 4 ka lalake ug 5 ka babaye. Wala siya makatapos sa elementarya. Siya mao si Junior Maco Marianas sa didto pa siya sa gawas kun "Ka Phil" sulod sa rebolusyonaryong kalihukan, Miagi na og kaminyoon sa didto pa siya sa gawas diin aduna siyay 2 ka anak. Dinhi sa sulod naminyo siya pag-usab ug aduna siyay 3 ka mga anak. Kanhi usa ka driver sa heavy equipment sa mina sa Lugait ug sa NPC.

Kaniadtong 1985 nakonektahan ug aktibong naglihok sa baryo isip MB. Sa 1986 na siya nagpultaym sa BHB. Maayo siya sa gimbuhatong militar ug gani, miagi siya pagka-CO/VCO sa Eking. Panahon sa Operation Skylark sa kaaway kaniadtong 1990, nag-CO siya sa SYP aron sungsungon ang atake sa kaaway. Daghan na ang naagian niyang opensiba ug depensibang aksyon busa makaingon kita nga usa na siya ka beteranong kadre. Regular siya nga membro sa Komite sa Natarang Gerilya.

Kaniadtong Disyembre, 1999 nagsugod siya pagmulo sa sakit niya sa tiyan. Sa pagka-Disyembre 20, nabugtoan siya sa gininhawa nga wala ma-esplikar sa mga medic unsa nga sakit ang mitakboy kaniya. Dinhi

natapos ang 14 ka tuig niyang pag-alagad sa katawhan, apan ang iyang handumanan magpabiling mopilit sa kaisipan sa matag rebolusyonaryo ug katawhan sa Misamis Oriental nga nakaila kaniya.

Si Kaubang Winston. Bayente tres anyos. Si Richard Balangiao Jr, sa wala pa siya magpultaym. Kinamanghurang anak sa pamilyang Balangiao sa 8 ka mga magsuon (4 ka babaye ug 4 ka lalake). Taga-Lantad, Kibanban, Balingasag. Diyes anyos pa lang siya dihang nagkabulag ang iyang mga ginikanan. Sukad niadto magtaboktabok na lang siya pagpuyo sa iyang inahan ug sa iyang amahan. Wala siya makatunob sa burges nga eskwelahan. Nakakat-on siya sa pagbasa ug pagsulat diha na sa programang literasiya sa rebolusyonaryong kalihukan. Busa nagdako siya nga anaa na sa rebolusyon didto sa Lantad.

Nagpultaym didto sa Panggubatan 4-A kaniadtong 1995. Miagi og pagpahulay kay wala pa kaayo niya maresolba ang pultaym nga paglihok. Mibalik paglihok sa 1997 didto sa Panggubatan 4-B ug nahimo siyang iskwad lider sa usa ka independenteng iskwad sa BHB. Apan kaniadtong Nobyembre, 1998 gihunosan siya sa kinabuhi sa mga pasistang tropa sa 9th IB samtang nanguha og sugnod nga gamiton sa kampo. Wala siyay pusil niadtong tungora busa walay iyang ikapanalipod sa kaugalingon. Apan gipaarakan gihapon siya sa armalayt hinungdan sa hinanali niyang kamatayon. Napukgo ang tinguha niyang hulipan pinaagi sa paglahutay paglihok ang mga katuigan diin siya nagpahulay. May usa siya ka igsuon nga nahimo usab nga martir sa nasudnon demokratikong rebolusyon.

Si Kaubang JR. Taga-Anticala, Butuan City. Disiotso anyos. Bisan sa kalinghod pa sa iyang pangedaron nasabtan na niya ang panginahanglan sa hiniusang paglihok aron usbon ang katilingban. Busa gitanyag niya ang kaugalingon sa pultaym nga paglihok aron pukawon, organisahon ug palihukon ang mabagang masa sa katawhan. Apan gipukgo sa berdugong 20th IB ang mao niyang tinguha kaniadtong Agosto, 2000 dihang gireyd niini ang poste sa mga kauban, dihadihang nabugtoan sa gininhawa si Ka. JR. Dihadiha usab nga naputol ang tahas nga moalagad sa katawhan ug rebolusyon.

Silang Kaubang Jimboy, 19 anyos ug Kaubang Dansoy, 26 anyos taga-Cabadbaran ug Santiago niini nga pagkasunod, sa probinsya sa Agusan del Norte. Samtang nagpahigayon og gimbuhatong masa sa palibot, kaniadtong Septiyembre, 2000 giatake ang gipundohan nilang balay sa sityo Kaunlaran, RTR niining maong probinsya sa mga berdugong tropa sa 20th IB. Napatay dihadiha si Kaubang Jimboy samtang si Kaubang Dansoy walay kukaluoy nga gitiwasan sa mga berdugo. Nahataga'g hingpit nga katumanan ang gipanumpaan nilang magpakamatay alang sa masa.

Kini sila ang lokal nga dagway sa mga bag-ong bayani sa atong panahon. Silang Kaubang Tamtam, Kaubang JR, Kaubang Winston, Kaubang Jimboy, Kaubang Dansoy. Natuman nila ang gipanumpaang "magpakabuhi uban sa masa ug magpakamatay alang sa masa". Sila ang mga rebolusyonaryong martir sa nasudnon demokratikong rebolusyon. Atong panig-ingnan ang ilang mga sumbanan ug pananglitan.

PANIG-INGNAN ANG PANANGLITAN SA MGA REBOLUSYONARYONG MARTIR!

IPAKIGBISOG HANGTOD SA KADAUGAN ANG PANGANDOYNG KAGAWASAN SA MASANG DINAUGDAOG!

IASDANG ANG NASUDNON-DEMOKRATIKONG REBOLUSYON HANGTOD NA NGADTO SA SOSYALISMO!

September 11, 2000

Alagaran ang Katawhan ug Rebolusyon Kinabuhi man ang Ihalad

Gibasa sa usa sa mga igsuon ni Ka. Tamtam ang Parangal gikan sa mga kauban samtang naminaw ang iyang mga ginikanan ug mga masa nga mitambong sa iyang paglubong.

ANG PAGHALAD SA KINABUHI ALANG SA NASUD UG MASANG LINUPIGAN DIHA SA PAKIGBISOG BATOK SA NAGHARING HUT-ONG (Dakung Agalong Yutaan – Dakung Burgesya Komprador) ug Imperyalista mao ang kongkretong ekspresyon sa pagpatuman sa makihut-ong katungdanan ug baruganan. Daghan nang mga kauban ang nahauna nang mihalad sa ilang mga kinabuhi dinhi sa Misamis Oriental. Pipila niini mao silang Ka. Winston ug Ka. Phil. Si Ka. Tamtam ang pinakaulahing martir nga mihalad sa iyang kinabuhi.

Si Manuel Habagat nga naila sa rebolusyonaryong pangalan: "Ka. Tamtam", "Ka. Yang", ug "Ka. Tomas" mihalad sa iyang kinabuhi sa pag-alagad sa katawhan ug rebolusyon. Usa siya ka kadre ug opisyal sa yunit sa Bagong Hukbong Bayan (BHB) ilalom sa Eking Balacuit Command.

Gipatay siya sa pasistang militar sa yunit sa 9th IB, PA sa bukirang bahin sa Claveria. Wala siya makalahutay sa iyang mga grabeng mga samad nga igo sa bala. Ang nag-unang hinungdan sa iyang kamatayon mao ang nagharing hut-ong sa rehimeng EU-Estrada. Naningkamot sila nga pugngan ang naga-asdang nga Demokratikong Rebolusyon sa Katawhan (DRK) nga may sosyalistang perspektiba pinaagi sa ilang berdugo ug mersenaryong AFP-PNP-CAFGU. Ilang gilunsad ang "all-out-war" ug dili makitawhanong gubat (Oplan Makabayan) batok sa rebolusyonaryong kalihukan ug katawhang Pilipino nga nangandoy og kagawasan.

Namatay siya'ng hugot nga nagpatuman sa tahas sa BHB sa pagpukaw, pag-organisa ug pagpalihok sa bagang duot sa katawhan alang sa DRK. Ang tanang rebolusyonaryong pwersa ug BHB sa Misamis Oriental miduyog sa pagbangutan ug kasub-anan ngadto sa ginikanan, mga igsuon ug kabanay ni Ka. Tamtam ug mipaabot sa pinakataas nga merito sa iyang rebolusyonaryo ug makihut-ong nga kaakohan sa pag-alagad sa katawhan hangtod na sa iyang kamatayon.

Ang iyang kamatayon wala magkahulogan nga natapos na ang rebolusyon tungod kay ang mga pangandoy ug tinguha sa katawhan wala pa makab-ot. Daghan pa ang maayong anak (babaye ug lalake) sa naghagong masa ang andam mosalmot sa rebolusyon. Samtang padayon pa ang krisis sa nagtunhay nga katilingban, pagpanglupig ug pagpangdaugdaog ang DRK walay laing kapaingnan kundili ang dugang pang pag-asdang hangtod na ngadto sa kadaugan.

Alang sa BHB ang iyang kamatayon dili angay ikasubo. Namatay siya nga lig-on ang baruganan aron ilingkawas ang nasud ug katawhang Pilipino batok sa madagmalon ug madaugdaogong sistema. Kung anaa ang pagpanaugdaog ug pagpanglupig anaa ang pakigbisog ug rebolusyon. Kung anaa ang pakigbisog ug rebolusyon anaa usab ang paghalad sa kinabuhi. Balaod kini nga dili matuis diha sa makihut-ong nga panagsangka. *"Kinabuhi man ihalad kung gikinahanglan"* mao kini ang gipanumpaan sa usa ka rebolusyonaryo.

Mas bug-at pa sa bukid Pamalihi ang iyang kamatayon kay namatay siya tungod sa pag-alagad sa katawhan ug rebolusyon. Ang kinabuhi ug dugo nga iyang giula makapatabunok sa yuta sa rebolusyon. Sama sa baha sa suba sa Balatukan ang mugnaong kusog sa masang linupigan pinaagi sa Malungtarong Gubat sa Katawhan nga sa katapusang paghukom maoy mobanlas sa malupigong hut-ong.

Kami naghangyo sa katawhang nagpakabana ug mahigugmaon sa kagawasan ug kaangayan sa pagbisita sa iyang patay'ng lawas ug pagkuyog panahon sa iyang lubong.

... gipakayab sulod sa simbahan ang bandila sa NDF.

... pagpahulagway sulod sa simbahan sa mga ginikanan, mga igsuon ug mga kabanay diin giputos sa bandila sa BHB ang lungon ni Ka. Tamtam.

Mabuhi si Manuel Habagat "Ka. Tamtam"!

Mabuhi ang mga Rebolusyonaryong Martir!

I-asdang ang Demokratikong Rebolusyon sa Katawhan!

I-asdang ang Malungtarong Gubat sa Katawhan!

Emiliano Libertad
Tigpamaba
Eking Balacuit Command
NPA – Misamis Oriental

... pagtumod sa pataying lawas ni Ka. Tamtam didto sa lubnganan sa Salay.

... sa munisipyo sa Salay, mapangahasong gipakayab ang bandila sa PKP panahon sa pagtukaw sa haya ni Ka. Tamtam.

Mga Bag-ong Rebolusyonaryong Martir sa Agusan del Norte

Kaaway mikutlo sa inyong kinabuhi
Sa pangandoy Rebolusyon dili mabuhi
Kinabuhing gihalad
Bug-at pa sa Ilong-ilong nga bukid
Sa dugo kaninyo mitulo
Kining diwang nag-umido
Labaw'ng nag-alintabo

Agosto 22, adlawng Martes. Didto sa barangay Pianing, Butuan City. Bandang ala-una 'y medya sa hapon, nasurprisa ang 4 ka mga kaubang lalake ug ang lain pang 2 ka mga kaubang babaye. Gikan sa mga pasistang tropa sa 20th IB, PA ang unang buto nga dihadihang mikutlo sa kinabuhi ni kaubang JR nga naila nga "Bobong" sa iyang nagmahal nga mga ginikanan.

Nakapugong kadali ang mga kauban, apan wala na nila madala ang patayng lawas sa mitaliwan.

Si kaubang JR nagpanuigon og 18 anyos. Duha pa lamang ka bulan gikan sa iyang pagpultaym. Usa ka mag-uuma nga nangandoy alang sa kausaban sa kalisod nga giantus sa iyang mga ginikanan ug sa mismo niyang kasinatian. Bisan og grade 6 lang ang iyang naabot sa burges nga edukasyon, nasabtan na niya ang panginahanglan sa rebolusyon. Apan subo kaayo, nga niining adlawa, siya mitaliwan na. Buot pa unta niyang gamiton ang iyang kabatan-on aron dugang pang makatampo sa rebolusyonaryong kalihukan, apan gipukgo kini sa mga pasistang berdugo sa AFP.

Niadtong Septembre 27, niining kasamtangang tuig, lain na usab nga mga martir ang mihalad sa ilang kinabuhi. Nahitabo kini didto sa sitio Kaunlaran, San Antonio, Remedios T. Romualdes o RTR, Agusan del Norte. Bandang alas-kuwatro sa hapon natigayon ang linuog nga pagpatay nilang Kaubang Jimboy, 19 anyos, ug Kaubang Dansoy, 26 anyos. Mokabat 17 ka mga pasistang tropa sa 20th IB ang responsible.

Dihang nakita nila ang duha ka mga kauban nga milukso gikan sa payag sa masa, gipaarakan dayon kini sa ilang mga pusil. Namatay dayon si Ka. Jimboy, naigo ang iyang ulo. Nabuak kini. Samdan usab si Ka. Dansoy ug dili na makasukol. Wala pa makuntento, gibastrok nila ang tangkogo sa kaubang wala nay ikasukol. Dihang natumba kini, ilang giguyod ngadto sa unahan. Apan wala pa nahuman ang pag-antus ni Kaubang Dansoy. Dul-it nga gipaarakan sa armalayt ang iyang lawas. Nabugtuan sa gininhawa ang kauban. Naguhay-

guhay ang iyang lawas bunga sa pagkatusak-tusak sa mga bala.

Usa ka kauban ang nahibilin didto sa payag. Mibalos kini sa pagpabuto, nanghapa ang mga pasista. Dinhi nakahigayon pag-eskapo si kaubang James, 19 anyos, usa ka "exposuree". Siya usab ang nakasaksi sa panghitabo sa namartir nga mga kauban.

Kini nga mga martir naggikan sa hut-ong mag-uuma. Nabati kaayo nila ang kalisod ilabina sa ilang hut-ong. Wala sila makatapus sa elementarya. Apan nasabtan kaayo nila nganong napahimuslan ug nadaugdaog sila. Mihalad sila sa ilang bililhong kinabuhi ug nangahas nga misubay sa malisod nga dalan sa rebolusyon. Bisan kini malisod, apan kini mao ang makasulbad sa kasamtangang pag-antus nga bunga sa kabubut-on sa imperyalismo! sa burukrata kapitalismo! ug sa pyudalismo!

Mga batan-on pa sila. Bisan pa sa kamingaw nga mabulag sa minahal nilang mga ginikanan, mapangahason silang miabin sa rebolusyonaryong kawsa. Kay bisan dili sila mosalmot sa rebolusyon, motalikod gihapon sila sa ilang mga ginikanan. Ang kasamtangan sistema mismo ang magtukmod kanila nga motalikod sa ilang ginikanan. Ug dili lang kini sa mga mag-uuma. Halos komon kini sa tanang pamilya. Dili na makasuporta ang kahinguhaan sa pamilya aron magkatapok sila.

Mikanaog sila sa ilang panimalay sa pangandoy ug pangindahay nga ang mga batan-on sa umaabot nga panahon dili na mokanaog sa ilang panimalay bunga sa kalisod. Sa ilang paglakaw gibugtaw nila ang kasulbaran sa batakang mga hinungdan nganong sila ug ang mga kabatan-onan mibulag sa ilang mga ginikanan. Direktang misalmot sila sa Demokratikong Rebolusyon sa Katawhan aron lumpagon ang tulo ka mga dangan nga maoy ugat hinungdan sa kalisod sa katawhan.

Kinasingkasing nga gipasidunggan nato kini nga mga kaubang mihalad sa ilang kinabuhi. Subo kaayo kita sa gidangatan nila ubos sa mga kamot sa mga sinuholang iro sa rehimeng US-Estrada. Magpabilin silang buhi sa atong panumduman. Wala kini nakapahuyang sa atong kabubut-on nga mosukol. Hinuon nakahatag kini kanato og dugang kaisog nga ipadayon ang ilang masukulong diwa ug paningkamot uban sa masang dinaugnaog ug pinahimuslan.

Dugang natong ipaasdang ang pagpukaw, pag-organisa ug pagpalihok sa masa aron pukanon ang mapahimuslanong mga hut-ong. Ug sa ingon atong makab-ot ang usa ka katilingbang malambuon, makatarunganon, malingkawasnon ug demokratiko. AK

Nota:

Gikasubo namo nga walay hulagway ang ubang mga rebolusyonayong martir kay wala kini namo nahuptan — *AK* Editoryal Istap